

Centrum Stosunków Międzynarodowych
Center for International Relations

Sprawozdanie z działalności Centrum Stosunków Międzynarodowych w 2004 roku

---

CENTRUM STOSUNKÓW MIĘDZYNARODOWYCH

ul. Emilii Plater 25, 00-688 Warszawa
TEL.: (22) 646 52 67, FAX: (22) 646 52 58
www.csm.org.pl, info@csm.org.pl

I. Wprowadzenie

Centrum Stosunków Międzynarodowych jest niezależną organizacją pozarządową zajmującą się problemami polityki międzynarodowej, w tym zwłaszcza polskiej polityki zagranicznej. Podstawowym zadaniem Centrum jest doradztwo polityczne, stałe monitorowanie działań rządu w polityce zagranicznej oraz opisywanie aktualnej sytuacji międzynarodowej Polski. W tym celu organizujemy konferencje, seminaria, publikujemy analizy, artykuły i książki – zarówno naszych ekspertów, jak i zewnętrznych analityków. W ciągu prawie 10 lat działalności CSM stało się forum wymiany poglądów, na którym wystąpiły setki czołowych polityków i ekspertów. W Radzie Programowej Centrum zasiadają znane osobistości z Polski i innych krajów. CSM stało się stałym partnerem znanych międzynarodowych ośrodków eksperckich w Europie i USA. Naszą ambicją jest kształtowanie polskiego „foreign policy community”, nieformalnej grupy przedstawicieli polityki, biznesu, nauki i mediów, wywierającej znaczny wpływ na politykę zagraniczną.

II. Działalność merytoryczna CSM w roku 2004

Działalność Centrum Stosunków Międzynarodowych w 2004 r. koncentrowała się wokół najważniejszych zagadnień polskiej polityki zagranicznej, którym odpowiadają prowadzone przez nas stałe programy. Są to: Program Europejski, Program Transatlantycki, Program Migracje i Bezpieczeństwo Wewnętrzne, Program Wschodni oraz Klub Spraw Międzynarodowych. Głównym obszarem naszej działalności w ostatnim roku była problematyka związana z członkostwem Polski w Unii Europejskiej. Centrum uczestniczyło w objaśnianiu i ocenie rezultatów negocjacji i podpisanego Traktatu Akcesyjnego. Nasi eksperci występowali jako referenci na licznych konferencjach i seminariach na terenie całej Polski. W marcu 2004 r. CSM zorganizowało międzynarodową konferencję „Unia Europejska i rozszerzenie. Wyzwania na przyszłość”, podczas której poruszono problemy związane ze Wspólną Polityką Zagraniczną i Bezpieczeństwa rozszerzonej Unii oraz z przyszłością Europejskiej Konstytucji.

W ciągu całego ubiegłego roku Centrum starało się prowadzić stały dialog dotyczący pozycji Polski w Unii Europejskiej. Ważny aspekt w tym zakresie stanowiły spotkania z czołowymi przedstawicielami świata polityki państw członkowskich, którzy przybywali do Warszawy na zaproszenie Centrum. Byli to m.in. Günther Verheugen, komisarz UE ds.

rozszerzenia, Joschka Fischer, minister spraw zagranicznych RFN, byli prezydenci RFN Richard von Weizsäcker i Roman Herzog oraz ministrowie ds. europejskich Polski, Niemiec i Francji Danuta Hübner, Hans Martin Bury i Noelle Lenoir.

Wejście Polski do UE sprawiło, że nasz kraj musi wypracować nowe sposoby współpracy z innymi krajami członkowskimi oraz USA. Centrum starało się w ubiegłym roku badać problem relacji transatlantyckich nie tylko w odniesieniu do problemu, jakim jest różne pojmowanie koncepcji prawa międzynarodowego publicznego przez USA i UE. Staraliśmy się również proponować zmiany w podejściu polityków zarówno europejskich, jak i amerykańskich do problemów szeroko pojętego bezpieczeństwa w regionie transatlantyckim. Dynamika stosunków amerykańsko-europejskich, a w jej kontekście również rozwój NATO i wspólnej europejskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa, były w centrum zainteresowania programu transatlantyckiego CSM. Działalność tego programu koncentrowała się przede wszystkim wokół problemów, jakie powstały w euroatlantyckiej współpracy w wyniku unilateralistycznych tendencji w amerykańskiej polityce bezpieczeństwa oraz sporu o interwencję w Iraku, a także możliwości przezwyciężenia napięć w stosunkach transatlantyckich i związanych z nimi podziałów w samej Europie. Istotną kwestią był wpływ tych wydarzeń i procesów na Polskę i jej politykę zagraniczną. W celu lepszego zrozumienia różnic istniejących w stosunkach między Polską a Francją, a także poszukiwania elementów łączących oba kraje, CSM zorganizowało polsko-francuski „okrągły stół” na temat przyszłości CFSP/ESDP oraz stosunków transatlantyckich, a także seminarium eksperckie poświęcone porównaniu strategii bezpieczeństwa USA, UE oraz wybranych krajów europejskich. Amerykańskie i europejskie opinie wobec perspektywy ponownego wyboru George’a Busha na prezydenta USA były tematami seminarium na temat polityki bezpieczeństwa Stanów Zjednoczonych i podejścia do Europy oraz innych regionów świata w najbliższych latach. Grudniowe seminarium w Brukseli na temat dopuszczalności użycia siły w stosunkach międzynarodowych i różnych podejść do tej kwestii ze strony UE i USA – zorganizowane przy współpracy tamtejszego instytutu European Policy Centre – zgromadziło wielu wybitnych znawców tematyki, m.in. z Unii Europejskiej, NATO, ONZ, Senatu USA i Parlamentu Europejskiego.

W roku 2004 w swoich pracach Program Migracje i Bezpieczeństwo Wewnętrzne skoncentrował się na dwóch aspektach problematyki migracyjnej: bezpieczeństwa wewnętrznego i przepływów siły roboczej w związku z rozszerzeniem Unii Europejskiej. Zorganizowane zostały dwa seminaria krajowe i dwie konferencje międzynarodowe. Były to konferencja zorganizowana wspólnie z Fundacją Eberta i European Migration Dialogue w Brukseli pt. „Swoboda przepływów siły roboczej w rozszerzonej Unii Europejskiej. Przypadek

Polski i Niemiec” oraz konferencja zorganizowana przy współpracy Ambasady Wielkiej Brytanii, Ambasady Szwecji i Instytutu Szwedzkiego oraz Ambasady Irlandii pt. „Wpływ rozszerzenia Unii Europejskiej na wybrane rynki pracy”. Celem tej konferencji była próba podsumowania skutków otwarcia rynków pracy przez Wielką Brytanię, Irlandię i Szwecję oraz skutków nieotwarcia rynków pracy przez Niemcy, Austrię i Grecję. Zaproszeni zagraniczni eksperci dyskutowali m.in.: o powodach, dla których dany kraj zdecydował się nie/otworzyć swoje rynki pracy; o ilościowych zmianach w napływie pracowników z nowych państw członkowskich UE po 1 maja 2004; o społeczno-ekonomicznych zmianach na rynkach pracy po nie/otwarciu; o politycznych skutkach nie/otwarcia rynków pracy. W konferencji wzięli udział również eksperci z Polski, którzy przedstawili swoje stanowisko na temat politycznych, ekonomiczno-społecznych skutków otwarcia wybranych rynków pracy dla Polski. W ramach programu migracyjnego rozpoczęte zostały prace nad projektem nt. „Monitoring przepływów migracyjnych z Polski i do Polski w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2004”. Celem tego projektu jest analiza przepływów migracyjnych na obszarze Polski po rozszerzeniu Unii Europejskiej. W ramach prac zbierane są dane statystyczne oraz materiały dotyczące ilościowych i jakościowych zmian w odpływie z Polski i napływie do Polski. Projekt zakończy się publikacją raportu.

Jednym z ważnych kierunków zainteresowań Centrum w 2004 r. była sytuacja polityczna u naszych wschodnich sąsiadów, w tym kierunki reform na Ukrainie i jej polityka zagraniczna oraz miejsce Białorusi w regionie i jej stosunki z UE i NATO. W grudniu CSM w obliczu wydarzeń związanych z „Pomarańczową Rewolucją” na Ukrainie zorganizowało konferencję pt. „Gdy emocje opadną: przyszłość Ukrainy w regionie i świecie”, na której międzynarodowi eksperci (m.in. z Niemiec, Słowacji, Rosji, Wielkiej Brytanii, Ukrainy i Polski) przedstawili analizę sytuacji politycznej Ukrainy w związku z wyborami i zwycięstwem Wiktora Juszczenki.

W ramach Klubu Spraw Międzynarodowych odbywały się comiesięczne spotkania dyskusyjne, prowadzone w języku angielskim, na tematy polskiej polityki zagranicznej oraz spraw międzynarodowych. Członkami Klubu są młodzi politycy, pracownicy administracji państwowej, jak również przedstawiciele biznesu i mediów. Na każde spotkanie zapraszany był ekspert z zagranicy, którego wystąpienie stanowiło podstawę do późniejszej dyskusji. W tej roli w Klubie w roku 2004 wystąpili Jeremy Rosner, Armin Laschet, David A. Harris, Oliver Stirn, dr Richard von Weizsäcker, prof. Gerd Langguth, jak również Borys Tarasyuk.

W realizowanym z Fundacją im. Roberta Boscha Programie stypendialnym dla młodych kadr kierowniczych z krajów Europy Środkowej i Wschodniej, skierowanym do pracowników

administracji publicznej Polski, Czech, Słowacji i Węgier, Centrum Stosunków Międzynarodowych przyjęło prawie 100 aplikacji z Polski oraz 90 z Węgier, co potwierdziło duże zainteresowanie ze strony przedstawicieli administracji. Spośród prawie 190 aplikacji do udziału w tym programie polsko-niemiecka komisja rekrutacyjna wybrała w 2004 roku 9 osób z Polski oraz 7 z Węgier, które w ciągu 9 miesięcy pobytu w Niemczech będą zdobywać praktyczną wiedzę na temat niemieckiej i europejskiej administracji, uczestnicząc w pracach instytucji publicznych oraz współpracując z innymi jednostkami sektora publicznego i prywatnego, a także biorąc udział w specjalistycznych szkoleniach.

Program stypendialny American Marshall Memorial Fellowship jest programem stypendialnym The German Marshall Fund of the United States skierowanym do młodych liderów ze świata polityki, biznesu, mediów oraz sektora pozarządowego. W 2004 roku Centrum Stosunków Międzynarodowych zorganizowało trzy pięciodniowe pobyty stypendystów amerykańskich w Warszawie i Krakowie, podczas których stypendyści brali udział w spotkaniach z polską klasą polityczną, dziennikarzami oraz przedstawicielami sektora pozarządowego. Centrum przeprowadziło również proces selekcyjny wśród polskich kandydatów na stypendystów, którzy wyjadą na stypendium w 2005 roku. Podczas czterotygodniowego pobytu w Stanach Zjednoczonych stypendyści poznają zasady działania amerykańskich instytucji politycznych, ekonomicznych, społecznych i kulturalnych.

W ramach programu dla młodych niemieckich naukowców realizowanego przy wsparciu Fundacji im. Roberta Boscha przebywało w CSM na stypendium naukowym dwóch doktorantów z Niemiec, specjalizująca się w dziedzinie polityki bezpieczeństwa europejskiego Cornelia Frank oraz zajmujący się problematyką wschodnią Stefan Meister. Centrum prowadziło też bezpłatne praktyki dla studentów polskich i niemieckich uczelni. W roku 2004 przyjęliśmy ponad 20 praktykantów.

Już od czterech lat Centrum publikuje serię „Raporty&Analizy”, w ramach której na bieżąco wydawane są opracowania dotyczące ważnych wydarzeń w polityce międzynarodowej. Są one dostępne na naszej stronie internetowej oraz wysyłane pocztą elektroniczną do ponad 400 osób i instytucji w Polsce i za granicą. Nasze publikacje książkowe wydawane są m.in. w języku polskim, angielskim, niemieckim i ostatnio ukraińskim. Pracownicy merytoryczni Centrum są obecni w mediach zarówno polskich jak i zagranicznych. Ich artykuły, opinie i komentarze zamieszczane są m.in. w „Rzeczpospolitej”, „Gazecie Wyborczej”, „Tygodniku Powszechnym”, „Polsce Zbrojnej”, „Frankfurter Allgemeine Zeitung”, „Die Zeit”. Są oni zapraszani do różnych stacji telewizji i radia jako komentatorzy aktualnych wydarzeń w programach informacyjnych oraz w programach publicystycznych.

Ekspertyzy Centrum cieszą dużym zainteresowaniem Sejmu i Senatu RP oraz Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP.

W realizacji swoich działań Centrum współpracowało z wieloma podmiotami, np. na podstawie umowy partnerskiej z Fundacją Konrada Adenauera w Polsce, z jednostkami badawczymi, tj. Uniwersytetem Humboldta w Berlinie, Uniwersytetem Wiedeńskim, Niemieckim Instytutem Spraw Międzynarodowych i Bezpieczeństwa, Niemieckim Towarzystwem Polityki Zagranicznej, Austriacką Akademią Nauk oraz Ośrodkiem Studiów Wschodnich, Migration Policy Group, Instytutem Spraw Publicznych, Fundacją Friedricha Eberta w Polsce, Fundacją im. Stefana Batorego, Instytutem Socjologii UW, Centrum Badań nad Migracjami UW, Pracownią Migracji Masowych PAN. Wiele przedsięwzięć było organizowanych we współpracy z polskimi ministerstwami, Kancelarią Prezydenta, Kancelarią Prezesa Rady Ministrów, ambasadami różnych krajów oraz Przedstawicielstwem Komisji Europejskiej w Polsce.

III. Programy

Działalność Centrum Stosunków Międzynarodowych prowadzona jest w ramach siedmiu stałych programów:

1. Program Europejski

Koordinatorzy – *Piotr Zalewski, Tomasz Dąbrowski, Tomasz Paszewski*

- Traktat Konstytucyjny i proces jego ratyfikacji przez państwa członkowskie UE
- Koalicje państw w Unii Europejskiej
- Polityczne konsekwencje rozszerzenia UE
- Przyszłe rozszerzenie a UE
- Stosunki polsko-niemieckie
- Polskie stanowisko wobec reform UE
- Wspólna polityka zagraniczna, bezpieczeństwa i obrony (CFSP i ESDP)

2. Program Transatlantycki

Koordynatorzy: *dr Janusz Onyszkiewicz, Maria Wągrowska, dr Marcin Zaborowski*

- Polska polityka zagraniczna i atlantycyzm
- Stosunki amerykańsko-niemieckie
- Przyszłość NATO
- Polityka Polski i Niemiec wobec Ukrainy, Białorusi i Rosji
- Amerykańska polityka zagraniczna widziana z perspektywy Europy Środkowej i Wschodniej

3. Program Migracje i Bezpieczeństwo Wewnętrzne

Koordynatorzy: *Prof. Krystyna Iglicka, Antoni Podolski*

- Europejska przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości (AFSJ)
- Rynki pracy a przepływy siły roboczej i uchodźców na europejskiej osi Wschód-Zachód
- Polska jako kraj imigracji i tranzytu
- UE a terroryzm
- Zjawisko „drenażu mózgów” z nowych krajów członkowskich UE – czy rzeczywiste zagrożenie?

4. Program Wschodni

Koordynatorzy: *Antoni Podolski, Wojciech Borodzicz-Smoliński*

- Polska i Ukraina – bilans zamknięcia i otwarcia
- Polska polityka regionalna w Europie Środkowej
- Polityka Polski wobec państw na Wschodzie a rozszerzenie UE
- Stosunki polsko-rosyjskie
- Koalicja antyterrorystyczna i jej wpływ na tworzenie nowych stosunków między UE i Rosją
- Nowa rola krajów regionu Kaukazu i Azji Środkowej

5. Klub Spraw Międzynarodowych

Koordinator: *Małgorzata Hacuś*

Comiesięczne spotkania dyskusyjne na tematy polskiej polityki zagranicznej oraz spraw międzynarodowych.

6. Program stypendialny dla młodych kadr kierowniczych z krajów Europy Środkowej i Wschodniej

Koordinator: Tomasz Dąbrowski

Program realizowany we współpracy z Fundacją im. Roberta Boscha oferuje młodym pracownikom administracji publicznej z Polski, Czech, Słowacji i Węgier dziewięćmiesięczne wyjazdy stypendialne do Niemiec w celu zdobycia dodatkowych doświadczeń zawodowych.

7. The Marshall Memorial Fellowship (MMF)

Koordinator: *Małgorzata Hacuś*

Program stypendialnym German Marshall Fund of the United States dla młodych polskich liderów ze świata polityki, biznesu, mediów oraz sektora pozarządowego. Celem czterotygodniowego pobytu w Stanach Zjednoczonych jest poznanie sytuacji politycznej, społecznej oraz kulturowej odwiedzanych regionów Ameryki.

IV. Wydarzenia roku 2004

GRUDZIEŃ

21.12.2004

Spotkanie Klubu Spraw Międzynarodowych pt. „**Obserwatorzy czy kreatorzy polityki? Rola mediów w kryzysie ukraińskim**”. Gościem spotkania był Robin Shepherd, ekspert CSIS, były szef „Timesa” w Moskwie, były reporter Reutersa, The Washington Post, The Spectator, BBC Word Service oraz CNN.

20.12.2004

Międzynarodowa konferencja pt. „**Gdy emocje opadną: przyszłość Ukrainy w regionie i świecie**”. Gośćmi konferencji byli Boris Kuznetsov, Hans-Joachim Falenski, doradca ds.

polityki wschodniej frakcji CDU/CSU, Ottokar Hahn, b. ambasador UE w Moskwie, doradca w gabinecie komisarza Güntera Verheugena, Robin Shepherd, CSIS Adjunct Fellow, Juraj Marusiak, Institute of Political Science ze Słowacji, Jakub Boratyński z Fundacji im. Stefana Batorego oraz Bogumiła Berdychowska, Forum Polsko-Ukraińskie. Opiekę medialną sprawowało Radio Polonia – Program dla Zagranicy PR S.A.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera oraz Fundacją Roberta Boscha.

9–11.12.2004

VII Polsko-Niemieckie Spotkanie Redaktorów Naczelnych. Spotkanie zostało zrealizowane we współpracy z Fundacją im. Roberta Boscha. W ramach programu uczestnicy dyskutowali na temat aktualnej sytuacji wewnętrznej oraz reform w obu krajach, powrotów do debat historycznych w stosunkach polsko-niemieckich oraz problemów związanych z populizmem jako zjawiskiem politycznym we współczesnych demokracjach. Redaktorzy spotkali się z Prezydentem RP Aleksandrem Kwaśniewskim oraz innymi przedstawicielami polskiej sceny politycznej, m.in. Jackiem Saryusz-Wolskim, Ireną Lipowicz oraz Andrzejem Celińskim.

07.12.2004

Międzynarodowa konferencja pt. **„Konsekwencje rozszerzenia Unii Europejskiej dla rynków pracy i migracji w Europie. Ewaluacja pierwszego półrocza”** zorganizowana została we współpracy z Fundacją Konrada Adenauera i Ambasadą Brytyjską w Warszawie. Pierwsza sesja konferencji poświęcona była politycznym oraz społeczno-ekonomicznym konsekwencjom rozszerzenia UE dla krajów, które otworzyły swoje rynki pracy. W dyskusji wzięli udział Jane Rushton, Departament Pracy i Emerytur w Wielkiej Brytanii, dr Pauline Conroy z Irlandii, prof. Eskil Wadensjö, Szwedzki Instytut Badań Społecznych w Sztokholmie. Druga sesja dotyczyła konsekwencji rozszerzenia dla krajów, które wprowadziły okresy przejściowe w dostępie do swoich rynków pracy. Swoje referaty wygłosili dr Uwe Hunger, Uniwersytet Münster, Gerhard Eisl, pierwszy sekretarz Ambasady Austrii oraz prof. Nicholas Glytsos, Krajowe Centrum Badań Ekonomicznych, Ateny. Ostatnia sesja poświęcona była konsekwencjom rozszerzenia dla rynków pracy i migracji w Polsce, a udział w niej wzięli prof. Krystyna Iglicka, CSM, dr Paweł Kaczmarczyk z Ośrodka Badań nad Migracjami UW oraz Teodozjusz Faleńczyk, zastępca dyrektora Departamentu Rynku Pracy Ministerstwa Gospodarki i Pracy.

03.12.2004

W Brukseli odbyło się seminarium poświęcone kwestii użycia siły w stosunkach międzynarodowych **„The Use of Force – European and American Perspectives”**, zorganizowane przy współudziale instytutu EPC. Na temat podejścia UE i USA wypowiedzieli

się: Robert Cooper, dyrektor generalny ds. polityczno-wojskowych z Rady Europejskiej; Phil English, amerykański senator, Jamie Shea, odpowiedzialny w kwaterze Głównej NATO za kontakty z opinią publiczną; Janusz Onyszkiewicz, wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego oraz ekspert CSM, a także Kennedy Graham z Uniwersytetu Narodów Zjednoczonych. Dyskusję prowadzili: Janusz Reiter, prezes CSM; prof. Zdzisław Najder, członek Rady Programowej CSM oraz Fraser Cameron, dyrektor w EPC.

Seminarium zostało zorganizowane w ramach programu „Europe as an International Actor: Convergence, Divergence and the Future of CFSP” wspieranego przez German Marshall Fund of the United States.

LISTOPAD

19.11.2004

Seminarium „**Amerykańska polityka zagraniczna i bezpieczeństwa – ile kontynuacji, ile zmiany?**”, w ramach którego referaty wygłosili: prof. Zbigniew Lewicki, dyrektor Ośrodka Studiów Amerykańskich UW, pt. „**Mandat dla Busha – wyzwanie dla świata**” oraz dr Janusz Onyszkiewicz, wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego, ekspert CSM, pt. „**Spojrzenie Europy**”. Dyskusję poprowadził Antoni Podolski, dyrektor CSM.

Seminarium zostało zorganizowane w ramach programu „Europe as an International Actor: Convergence, Divergence and the Future of CFSP” wspieranego przez German Marshall Fund of the United States.

06.11.2004

Międzynarodowa konferencja „**Polityka wschodnia wystawiona na próbę: Wybory na Białorusi i Ukrainie**”. W konferencji wzięło udział 17 panelistów, którzy dyskutowali na temat strategii wobec Ukrainy i Białorusi po wyborach. Patronat medialny nad konferencją objęła „Gazeta Wyborcza”.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

05.11.2004

Spotkanie w ramach Klubu Spraw Międzynarodowych pt. „**Białoruś. Wyzwanie dla Unii Europejskiej**”. Gościem spotkania był Vincuk Viacorka, przewodniczący Białoruskiego Frontu Narodowego, jeden z liderów demokratycznej opozycji na Białorusi.

PAŹDZIERNIK

27.10.2004

Seminarium „**Wymiar śródziemnomorski UE: Izrael. Zadania dla Polski**”. Udział w spotkaniu wzięli specjaliści z Izraela: m.in. zastępca szefa misji Izraela w Brukseli, Alon Sir, a także Jego Ekscelencja Ambasador Izraela w Polsce David Peleg. Stronę polską reprezentowali specjaliści MSZ: Beata Kolečka z Departamentu Europy, Krzysztof Płomiński, szef Departamentu Afryki i Bliskiego Wschodu, b. Ambasador Polski w Izraelu Maciej Kozłowski, a także specjalista ds. Bliskiego Wschodu Kancelarii Prezydenta RP Ireneusz Bil. W trakcie dyskusji poruszono problemy relacji Izraela i UE oraz tego, w jaki sposób relacje polsko-izraelskie mogą być pomocne w kształtowaniu stosunków UE z Izraelem.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

22.10.2004

Międzynarodowa konferencja zorganizowana we współpracy z Fundacją Friedricha Eberta pt. „**Wolność przepływu osób w rozszerzonej UE. Przypadki Polski i Niemiec**”. Dyskutowano m.in. o Polakach na niemieckim rynku pracy, cudzoziemcach na polskim rynku pracy oraz o politycznych implikacjach swobody przepływu pracowników na przykładzie Polaków zatrudnionych za granicą i cudzoziemców zatrudnionych w Polsce. W konferencji wzięli udział m.in. prof. Rainer Münz (Hamburg, Institute for Economics), prof. Wojciech Łukowski (SWPS/UW), dr Maciej Duszczyk (UKIE) oraz prof. Krystyna Iglicka (CSM).

Konferencja została zorganizowana przy finansowym wsparciu Migration Policy Group (MPG) w Brukseli w ramach programu „Europejski Dialog Migracyjny (EMD)”.

21.10.2004

Seminarium pt. „**Udział Polski w interwencji zbrojnej i misji stabilizacyjnej w Iraku**”. Podczas spotkania został zaprezentowany raport Marii Wągrowskiej, amb. Jarosław Bratkiewicz, szef grupy zadaniowej ds. Iraku przy MSZ RP, mówił o prognozie rozwoju sytuacji polityczno-gospodarczej w Iraku, gen. bryg. prof. dr hab. Stanisław Koziej z Akademii Obrony Narodowej o operacji wojskowej w Iraku, natomiast dr Jacek Czaputowicz, zastępca szefa Służby Cywilnej, o zaangażowaniu w Iraku a polskiej polityce europejskiej.

Seminarium zostało zorganizowane dzięki wsparciu German Marshall Fund of the United States.

18.10.2004

Dyskusja pt. „**Reforma ONZ – europejskie dylematy**” z udziałem amb. Janusza Stańczyka, dyrektora Departamentu Systemu Narodów Zjednoczonych i Problemów Globalnych MSZ oraz dr. Piotra Świtalskiego, dyrektora Departamentu Strategii i Planowania Polityki Zagranicznej MSZ.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

01.10.2004

Dyskusja panelowa pt. „**Uchodźcy z Czeczenii w Polsce. Przystanek czy nowy raj utracony?**” z udziałem prof. Ireny Rzeplińskiej z Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, dr. Pawła Huta z Rady ds. Uchodźców i Instytutu Polityki Społecznej UW, Jana Węgrzyna, dyrektora generalnego Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców, prof. Krystyny Iglickiej z CSM oraz Antoniego Podolskiego, dyrektora programowego CSM.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

WRZESIEŃ

23.09.2004

W ramach **Klubu Spraw Międzynarodowych** odbyło się spotkanie z dr. Ronaldem Asmusem, byłym podsekretarzem stanu ds. europejskich w Departamencie Stanu USA w latach 1997–2000, zaangażowanym w prace na rzecz rozszerzenia NATO w 1999 r. ekspertem ds. europejskiej polityki obrony oraz stosunków transatlantyckich nt. „**Wybory prezydenckie w Stanach Zjednoczonych i ich wpływ na stosunki transatlantyckie**”.

23.09.2004

Konferencja przygotowana wspólnie z Instytutem Spraw Publicznych „**Transatlantic Trends 2004 – opinia publiczna a polityka transatlantycka**” z udziałem dr. Ronalda Asmusa, dr. Janusza Onyszkiewicza, prof. Leny Kolarskiej-Bobińskiej, dr. Marcina Zaborowskiego, Bronisława Wildsteina. Gośćmi konferencji byli też Olga Gyarfasova, prof. Denis Lacorne, Jiri Pehe, dr Marek Stesny.

W ramach projektu realizowanego dzięki The German Marshall Fund of the United States.

20.09.2004

Wykład Claudie Haigneré, minister ds. europejskich Republiki Francuskiej, pt. „**Stosunki polsko-francuskie i budowa wspólnej Europy**”, zorganizowany wspólnie z redakcją dziennika „Rzeczpospolita”.

15.09.2004

Seminarium „**Wymiar śródziemnomorski UE: Turcja. Zadania dla Polski**”. Przygotowane dzięki pomocy Ambasady Turcji. W seminarium uczestniczyli Jego Ekscelencja Ambasador Turcji Candan Azer, dr Piotr Nowina-Konopka, Ambasador Jerzy Chmielewski, Kaya Turkmen – Minister Pełnomocny i Sekretarz Wykonawczy Grupy Kontaktowej z UE, a także Atilla Eralp – wykładowca Uniwersytetu Środkowego Wschodu w Ankarze. W trakcie spotkania zostało omówione polskie stanowisko wobec przyszłego rozszerzenia UE.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

9–11.09.2004

Na XIV Forum Ekonomicznym w Krynicy CSM zorganizowało seminarium nt. „**Europa dwóch prędkości. Szansa czy zagrożenie?**”.

CZERWIEC

29. 06.2004

Seminarium eksperckie „**Strategia Bezpieczeństwa Unii Europejskiej i Stanów Zjednoczonych a strategię bezpieczeństwa Francji, Niemiec i Polski – rozważania nt. przyszłości ESDI i CFSP**”. Spotkanie poprowadził dr Janusz Onyszkiewicz.

W ramach programu "Old Europe – New Europe and the Transatlantic Security Agenda" wspieranego przez The German Marshall Fund of the United States.

24–26.06.2004

W Falentach pod Warszawą odbyło się seminarium pt. „**Polsko-niemieckie rozmowy strategiczne. Wspólne i rozbieżne interesy**”. Spotkanie to było okazją do otwartej debaty na temat przyszłości stosunków polsko-niemieckich w rozszerzonej UE oraz miejsca obu krajów w nowym porządku międzynarodowym. Głównymi tematami spotkania było bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne, stosunki ze wschodnimi sąsiadami oraz kwestia przyszłości Traktatu Konstytucyjnego UE.

Spotkanie odbyło się we współpracy z Fundacją im. Roberta Bosch, Niemieckim Towarzystwem Polityki Zagranicznej DGAP, Fundacją Konrada Adenauera, redakcją magazynu polsko-niemieckiego „Dialog”.

16.06.2004

Spotkanie **Klubu Spraw Międzynarodowych** nt. „Ukraina między Wschodem a Zachodem”. Gościem spotkania był Borys Tarasyuk, były minister spraw zagranicznych Ukrainy.

15.06.2004

Spotkanie pt. „**Unijny Wymiar Bezpieczeństwa z perspektywy zagrożeń terrorystycznych i migracyjnych**”. W dyskusji udział wzięli prezes Urzędu ds. Repatriacji i Cudzoziemców Piotr Stachańczyk oraz sekretarz Międzyresortowego Centrum ds. Zwalczania Przemocowości Zorganizowanej i Międzynarodowego Terroryzmu generał Józef Semik, prof. Krystyna Iglicka, Antoni Podolski.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

12.06.2004

Konferencja „**Białoruś przed wyborami parlamentarnymi. Czy będzie przełom?**” była pomyślana jako próba oceny sytuacji politycznej, międzynarodowej i społecznej przed wyborami parlamentarnymi w Białorusi. W dyskusjach wzięli udział wysocy przedstawiciele MSZ. Wśród referentów byli pracownicy białoruskiej Akademii Nauk, partii wchodzących w skład "Ludowej Koalicji 5+", przedstawiciele niezależnych mediów ze Stowarzyszenia Białoruskich Żurnalistów oraz Chartii'97. Obecni byli również reprezentanci organizacji pozarządowych z Polski, jak i z Białorusi.

W ramach współpracy z Fundacją im. Konrada Adenauera i programu CSM „Nowi Wschodni Sąsiedzi Unii Europejskiej i NATO” wspieranego przez Fundację im. Roberta Boscha.

08.06.2004

Dyskusja w gronie ekspertów z udziałem szefa Departamentu UE izraelskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych Dana Aszabela nt. „**Rozszerzona Unia Europejska a relacje z Izraelem**”. Dyskusję poprowadził ambasador Maciej Kozłowski.

07.06.2004

Spotkanie **Klubu Spraw Międzynarodowych** nt. „Terroryzm w dobie globalizacji”. Gościem spotkania był prof. dr Gerd Langguth, były sekretarz stanu i poseł z ramienia CDU, obecnie profesor nauk politycznych na uniwersytecie w Bonn.

MAJ

25.05.2004

Wykład **dr. Richarda von Weizsäckera** pt. „Szanse i wyzwania zjednoczonej Europy”. Spotkanie zostało zorganizowane we współpracy z dziennikiem „Rzeczpospolita”.

KWIECIEŃ

24.04.2004

Polsko-francuski „okrągły stół” o przyszłości wspólnej polityki zagranicznej, obronnej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej oraz stosunków transatlantyckich. W spotkaniu wzięło udział kilkunastu ekspertów i dyplomatów z Polski i Francji, m.in. Thierry de Montbrial, dyrektor Francuskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych (IFRI), Patrick Gautrat, ambasador Francji w Polsce, prof. Adam D. Rotfeld, wiceminister spraw zagranicznych RP i dr Andrzej Olechowski, b. szef polskiej dyplomacji.

*Seminarium zostało zorganizowane w ramach programu transatlantyckiego „**Old Europe – New Europe and the Transatlantic Security Agenda**” wspieranego przez The German Marshall Fund of the United States.*

22.04.2004

Promocja książki Klausa Bachmanna pt. **„Konwent o przyszłość Europy. Demokracja deliberatywna jako metoda legitymizacji władzy w wielopłaszczyznowym systemie politycznym”**.

14–16.04.2004

Polsko-amerykański „okrągły stół” na temat transformacji sił zbrojnych i operacji koalicyjnych, zorganizowany wspólnie przez Potomac Foundation, Centrum Stosunków Międzynarodowych oraz Institute for Defense Analyses. W wydarzeniu tym wzięło udział łącznie ponad trzydziestu wojskowych i cywilnych ekspertów militarnych z Polski i USA. Delegacji amerykańskiej przewodniczył b. szef sztabu Sił Powietrznych USA, gen. Larry D. Welch, z polskiej strony w obradach uczestniczyli m.in. przedstawiciele MON, Sztabu Generalnego, Wojskowej Akademii Technicznej oraz przemysłu obronnego. Dyskusje koncentrowały się wokół amerykańskiej koncepcji network centric warfare, doświadczeń ostatniej wojny w Iraku oraz roli przemysłu zbrojeniowego w tworzeniu nowoczesnych sił zbrojnych.

*Spotkanie zorganizowane w ramach programu “**Old Europe – New Europe and the Transatlantic Security Agenda**” wspieranego przez German Marshall Fund of the United States.*

MARZEC

30.03.2004

Międzynarodowa konferencja „**Unia Europejska i rozszerzenie. Wyzwania na przyszłość**”. Podczas konferencji poruszono problemy związane ze Wspólną Polityką Zagraniczną i Bezpieczeństwa rozszerzonej Unii oraz z przyszłością Europejskiej Konstytucji. W dyskusji udział wzięli Simon Duke, European Institute of Public Administration z Maastricht, John Palmer, The European Policy Centre z Brukseli, Thomas Klau, Financial Times z Niemiec, Judy Batt, Institute for Security Studies z Paryża, Jan Truszczyński, wiceminister spraw zagranicznych, Jacek Saryusz-Wolski, Centrum Europejskie Natolin, Jan Szomburg, Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową oraz Henning Teres, Fundacja Konrada Adenauera.

18.03.2004

Czwarte spotkanie **Klubu Spraw Międzynarodowych** nt. „**Przyszłość stosunków polsko-francuskich w rozszerzonej Unii Europejskiej**”. Gościem spotkania był Olivier Charles Stirn, były minister spraw zagranicznych i ambasador Francji przy Radzie Europy, członek Unii na rzecz Ruchu Ludowego zasiadający w jej Komitecie ds. Polityki Zagranicznej.

LUTY

25.02.2004

Wykład prof. Ludgera Kühnhardta, dyrektora Centrum Badań Integracji Europejskiej w Bonn pt. „**Fiasco w Brukseli. Co dalej z Unią Europejską?**”. Dyskusję poprowadził prezes CSM Janusz Reiter.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

24.02.2004

Dyskusja nt. „**Irak: początek nowej epoki w polityce zagranicznej III RP?**” z udziałem m. in. gen. Stanisława Kozieja, prof. Zdzisława Najdera, Krystiana Piątkowskiego, Jarosława Bratkiewicza, Janusza Reitera i Olafa Osicy. Spotkanie odbyło się w siedzibie CSM.

Spotkanie zorganizowane w ramach programu „Poland Germany and the Transatlantic Security Agenda” wspieranego przez German Marshall Fund of the United States.

04.02.2004

Trzecie spotkanie **Klubu Spraw Międzynarodowych** pt. „Polska – Izrael – Stany Zjednoczone – Unia Europejska. Nowe nadzieje, nowe wyzwania”. Gościem spotkania był David A. Harris, dyrektor Komitetu Żydów Amerykańskich, działacz na rzecz zwalczania rasizmu i propagowania praw człowieka.

STYCZEŃ

20.01.2004

Seminarium „**Białoruski ruch demokratyczny w przeddzień wyborów parlamentarnych**”. Spotkanie z członkami Koalicji Ludowej 5+, w którym wzięli udział m.in. Wincuk Wiaczorka, Stanisław Szuskiewicz, Siarhiej Kalakin, Anatol Lebiedźka, Alaksandr Buchwostau. Wśród polskich gości udział wzięli: poseł Eugeniusz Czykwin, dr. Mariusz Maszkiewicz, poseł Bogdan Klich. Spotkanie zostało przygotowane we współpracy z Wschodnioeuropejskim Centrum Demokratycznym. Celem tej krótkiej konferencji była prezentacja programu wyborczego Koalicji Ludowej 5+ oraz nawiązanie współpracy z polskimi partiami politycznymi.

14.01.2004

Wykład prof. Franka Baasnera, dyrektora Instytutu Niemiecko-Francuskiego w Ludwigsburgu pt. „**Stosunki niemiecko-francuskie w UE po rozszerzeniu**”. Dyskusję poprowadził Janusz Reiter, prezes CSM.

W ramach współpracy z Fundacją Konrada Adenauera.

V. Publikacje CSM

„Raporty i Analizy”

- Nr 16/04, Piotr Zalewski, *Sticks, carrots and great expectations: Human rights conditionality and Turkey's path towards membership of the European Union*
- Nr 15/04, Jörg Monar, *Towards a New Framework of Co-operation in EU Justice and Home Affairs? The Results of the European Convention*
- Nr 14/04 Antoni Podolski, *Program Haski (Bezpieczeństwo wewnętrzne i sprawiedliwość w latach 2005–2009) – Polska perspektywa*
- Nr 13/04 Klaus Bachmann, *Unia Europejska dwóch prędkości jest niemożliwa*

- Nr 12/04 Maria Wągrowa, *Udział Polski w interwencji zbrojnej i misji stabilizacyjnej w Iraku*
- Nr 11/04 Jerzy Kranz, Klaus Bachmann, *Die Nulloption scheint ein Faktum zu sein: Bemerkungen zum deutsch-polnischen Reparationsstreit*
- Nr 10/04, Antoni Podolski, *Europejska współpraca wywiadowcza – brakujące ogniwo europejskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa?*
- Nr 9/04, Tomasz Paszewski, *Polityka zagraniczna Stanów Zjednoczonych po wyborach prezydenckich*
- Nr 8/04, Bartłomiej Nowak, Rafał Rowiński, *Unia Europejska po rozszerzeniu. Na pierwszym zakręcie*
- Nr 7/04, Krystyna Iglicka, *Unijny wymiar bezpieczeństwa z perspektywy migracji międzynarodowych i dylematów wielokulturowości*
- Nr 6/04, Antoni Podolski, *Bezpieczeństwo europejskie po Madrycie z polskiej perspektywy*
- Nr 5/04, Simon Duke, *The Enlarged EU and the CFSP*
- Nr 4/04, Olaf Osica, *Irak – początek nowej epoki w polityce zagranicznej III RP?*
- Nr 3/04, Karol Reczkin, *Finlandia – granica zewnętrzna Unii Europejskiej z Rosją. Wnioski dla Polski*
- Nr 2/04, Jerzy Kranz, *Między Niceą a Brukselą albo życie po śmierci*
- Nr 1/04, Bartłomiej Nowak, *Unia Europejska po szczycie w Brukseli (grudzień 2003)*

Materiały z seminariów i konferencji

Prof. Krystyna Iglicka, Antoni Podolski, Jerzy Uklański, *Uchodźcy z Czeczenii w Polsce. Przystanek czy nowy raj utracony?*

Tomasz Paszewski (red.), *Przyszłość CFSP/ESDP a stosunki transatlantyckie. Punkt widzenia Polski i Francji*

Wojciech Borodziej-Smoliński, *Raport z konferencji VII Forum Mińskie*

Monika Mazur-Rafał, *Na Wschodzie wiele zmian. Polska a unijna przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości*

Monika Mazur-Rafał, *Wyzwania dla narodowej polityki migracyjnej w kontekście UE. Doświadczenia Polski i Niemiec*

Publikacje książkowe

1. Monika Mazur-Rafał, Ulrich Raiser, Rainer Ohliger i Bartholomäus Figatowski (red.), „Szkoła a problem migracji. Podstawy – materiały – propozycje zajęć lekcyjnych. Rezultaty pierwszej polsko-niemieckiej szkoły letniej *Problem migracji i integracji we współczesnych społeczeństwach. Kształcenie jako wyzwanie*”, Warszawa 2004
2. Ulrich Raiser, Rainer Ohliger, Bartholomäus Figatowski, Monika Mazur-Rafał (red.), „Migration macht Schule. Grundlagen – Materialien – Unterrichtsentwürfe. Ergebnisse der 1. Deutsch-Polnischen Sommerschule *Migration und Integration in modernen Gesellschaften: Bildung als Herausforderung*”
3. Marek A. Cichocki, „Porwanie Europy”

Artykuły pracowników i współpracowników

Janusz Reiter

1. „Runter von den Barrikaden. Polen hat in der EU Standfestigkeit bewiesen – nun muss es aber auch mitgestalten”, *Tagesspiegel*, 10.01.2004
2. „Liberalizm w gospodarce, ambicja w polityce”, *Rzeczpospolita*, 22.01.2004
3. „Klare Unterschiede”, *Y. Magazin der Bundeswehr*, 01.2004
4. „Ein schwieriges Erbe”, *Y. Magazin der Bundeswehr*, 01.2004 (rozmowa z Cornelią Frank)
5. „Czy bać się szczytu trójki”, *Gazeta Wyborcza*, 04.02.2004
6. „Zachód i jego wrogowie”, *Rzeczpospolita*, 14–15.02.2004
7. „Utracony sojusznik”, *Rzeczpospolita*, 16.03.2004
8. „Erfolge wecken Stolz auf Europa”, *Tages-Anzeiger*, 29.03.2004 (rozmowa z Richardem Diethelmem)
9. „Skazani na solidarność”, *Rzeczpospolita*, 13.04.2004
10. „Jak nie zostać Czarnym Piotrusiem”, *Rzeczpospolita*, 21.05.2004
11. „Usuwanie przeszkód”, *Rzeczpospolita*, 29–30.05.2004 (z Markiem Cichockim)
12. „Europas Kraft muss zur Entfaltung kommen”, *Die Sparkassen-Zeitung*, 11.06.2004
13. „Kryzys zaufania”, *Rzeczpospolita*, 16.07.2004
14. „Co znaczą gesty kanclerza”, *Gazeta Wyborcza*, 03.08.2004
15. „Ryzykowna polityka”, *Rzeczpospolita*, 01.09.2004
16. „Nikto nie ponimał, k kakim posledstwijam mozet priwesti bieznakazannost' Gitlera”, *Gazeta Jeżedniewnaja*, 01.09.2004
17. „Czyściec polsko-niemiecki”, *Gazeta Wyborcza*, 15.09.2004 (rozmowa z Jackiem Pawlickim)
18. „To ich problem!”, *Fakt*, 15.09.2004

19. „Wreszcie niższa temperatura”, *Rzeczpospolita*, 29.09.2004 (rozmowa z Katarzyną Zuchowicz)
20. „Wewnętrzny problem niemiecki”, *Newsweek*, 29.09.2004
21. „A long time coming”, *Warsaw Voice*, nr 39/2004
22. „Awans do roli partnera”, *Rzeczpospolita*, 05.11.2004
23. „Nie przegapić właściwego momentu”, *Rzeczpospolita*, 17.11.2004 (rozmowa z Teresą Stylińską)
24. „Dramatyczny dylemat Unii”, *Rzeczpospolita*, 25.11.2004
25. „Wykorzystać sukces”, *Rzeczpospolita*, 06.12.2004
26. „Der Beitritt der Türkei würde die Atlantiker in der EU stärken”, *Tages-Anzeiger*, 15.12.2004
27. „Pod znakiem Unii”, *Rzeczpospolita*, 30.12.2004

Janusz Onyszkiewicz

1. „Wieża babilońska”, *Polska Zbrojna*, nr 3, 18.01.2004
2. „Sojusze jak róże?”, *Polska Zbrojna*, nr 11, 14.03.2004
3. „Francuski rozłącznik”, *Gazeta Wyborcza*, 24.03.2004
4. „One year on: Lessons from Iraq”, *Chaillot Paper*, nr 68, 03.2004
5. „NATO bez granic”, *Rzeczpospolita*, 3–4.04.2004
6. „Europo, kim chcesz być?”, *Gazeta Wyborcza*, 11.06.2004
7. „Jewrosojuz ta »susidi«”, *Dień*, 22.06.2004 (z Wiktorem Zamiatinem)
8. „Czy Unia Europejska zostanie członkiem NATO?”, *Rzeczpospolita*, 28.06.2004
9. „Blisko, ale poza Unią”, *Rzeczpospolita*, 23.07.2004
10. „Stosunki Europa-Ameryka po konflikcie irackim”, *Polska w Europie*, nr 2, 2004
11. „Nie szkodzi, że wychodzą”, *Gazeta Wyborcza*, 18.08.2004 (rozmowa z Dominiką Pszczółkowską)
12. „Piękne słowo – kompromis”, *BCC Gazeta*, nr 9, wrzesień 2004 (rozmowa z Danutą Bierzańską i Hanną Jaworowską)

Antoni Podolski

1. „Zły triumf”, *Gazeta Wyborcza*, 05.01.2004
2. „Strachy na Lachy”, *Gazeta Wyborcza*, 13.02.2004
3. „Uciekające Schengen”, *Gazeta Wyborcza*, 09.03.2004
4. „Euroszpiedzy”, *Gazeta Wyborcza*, 30.06.2004

5. „Białoruskie okno wystawowe”, *Gazeta Wyborcza*, 17.11.2004
6. „Polityka wschodnia czy antyrosyjska?”, *Gazeta Wyborcza*, 30.11.2004

Marek A. Cichocki

1. „Bruksela nas wyzwoli”, *Rzeczpospolita*, 16.01.2004
2. „Die Union der 25. Unregierbar?”, *Doppelpeil*, 2/2004
3. „Usuwanie przeszkód”, *Rzeczpospolita*, 29–30.05.2004 (z Januszem Reiterem)
4. „Bezgrzeszna Europa patrzy na Irak”, *Rzeczpospolita*, 5–6.06.2004
5. „Nowa stara Europa”, *Przegląd Polityczny*, nr 64, 2004
6. „Umarł król – niech żyje król”, *Rzeczpospolita*, 25.08.2004

Krystyna Iglicka

1. Krystyna Iglicka, „The Revival of Ethnic Consciousness: the Case of Poland”, w: A. Górny and P. Ruspini (eds), „Migration in New Europe”, Palgrave, Macmillan, London 2004: 131-159
2. Krystyna Iglicka i Agnieszka Weiner, „Cudzoziemscy specjaliści w Warszawie”, w; J. Grzelak i T. Zarycki (red.), „Społeczna Mapa Warszawy. Interdyscyplinarne studium metropolii warszawskiej”, Scholar, 2004
3. Krystyna Iglicka, „Allargamento e politiche migratorie in Europa Orientale: il caso della Polonia”, w: O. Forti, F. Pittau i A. Ricci, „Europa: Allargamento a Est e immigrazione”, Centro Studi e Ricerche, Roma. 2004
4. Krystyna Iglicka, „Priorytety i kierunki rozwoju polskiej polityki migracyjnej”, w: K. Heffner, „Rola małych regionów w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju i integracji europejskiej”, PAN, Komitet Przestrzennego Zagospodarowania Kraju, Warszawa, 2004
5. Krystyna Iglicka, „Best Practice Models of Integration: Polish case”, w: Rita Süßmuth, Werner Weidenfeld (eds), „Managing Integration. The European Union’s Responsibilities Towards Immigrants”, Bertelsmann Foundation, 2004

Maria Wągrowka

1. „Gra z dylematami w tle”, *Życie*, 23.01.2004
2. „Filar kruchy czy mocny”, *Życie*, 26.04.2004
3. „Między słońcem a ogniem”, *Newsweek*, 19.09.2004
4. „NATO w letargu”, *Rzeczpospolita*, 22.10.2004

Wojciech Borodzicz-Smoliński

1. „Unia Europejska: co to takiego?”, *Polski Kalendarz Europejski*, nr 7–8, 2004
2. „Gdy dwóch sąsiadów udaje, że się nie zauważa”, *Polityka*, nr 43, 23.10.2004 (z Pawłem Kazaneckim)

Tomasz Paszewski

1. „Stosunki transatlantyckie z perspektywy amerykańskiej”, *Sprawy Międzynarodowe*, nr 4, 2004

Bartłomiej Nowak

1. „Z tarczą czy na tarczy?”, *Polski Kalendarz Europejski*, nr 7–8, 2004 (z Rafałem Rowińskim)

VI. Rada programowa CSM

prof. Stefan Amsterdamski, *Polska Akademia Nauk, Warszawa*

dr Ronald D. Asmus, *German Marshall Fund of the United States*

prof. Jan Barcz, *były ambasador RP w Austrii, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa*

amb. J.D. Bindenagel, *The Chicago Council on Foreign Relations*

dr Henryka Bochniarz, *Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych, Warszawa*

dr Zbigniew Brzeziński, *były doradca ds. bezpieczeństwa narodowego, CSIS, Waszyngton*

dr Erhard Busek, *Special Co-Ordinator of the Stability Pact for South Eastern Europe, Bruksela*

prof. Jerzy Buzek, *były premier RP, poseł do Parlamentu Europejskiego*

prof. Hanna Gronkiewicz-Waltz, *była prezes NBP, Warszawa*

dr Daniel Hamilton, *profesor Johns Hopkins University, Waszyngton*

prof. Ludger Kühnhardt, *Center for European Integration Studies, Bonn*

prof. Zbigniew Lewicki, *Ośrodek Studiów Amerykańskich UW, Warszawa*

prof. Zdzisław Najder, *pisarz, politolog, Warszawa*

dr Andrzej Olechowski, *były minister spraw zagranicznych RP, Warszawa*

prof. Dariusz Rosati, *były minister spraw zagranicznych, poseł do Parlamentu Europejskiego*

prof. Wojciech Sadurski, *European University Institute, Florencja*

prof. Fritz Stern, *Columbia University, Nowy Jork*

dr Hanna Suchocka, *były premier RP, ambasador RP przy Stolicy Apostolskiej w Watykanie*

dr Jan Szomburg, *dyrektor Instytutu Badań nad Gospodarką Rynekową, Gdańsk*

prof. Jan Zielonka, *St Antony's College, Oksford*

VII. Pracownicy CSM

Janusz REITER – prezes

Dyplomata i publicysta. W latach 1971–1976 studiował germanistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Od roku 1977 redaktor dziennika „Życie Warszawy”. W czasie stanu wojennego zwolniony. Uczestnik i członek zarządu Klubu Myśli Politycznej „Dziekania”. W latach 1984–1989 publicysta „Przeglądu Katolickiego”. 1990–1995 ambasador RP w Republice Federalnej Niemiec. Od roku 1998 Prezes Zarządu Centrum Stosunków Międzynarodowych w Warszawie. Współzałożyciel Rady Polityki Zagranicznej. Członek Narodowej Rady Integracji Europejskiej oraz innych instytucji polskich i międzynarodowych. Autor publikacji m.in. w Polsce, Niemczech, Wielkiej Brytanii i USA. Odznaczony Krzyżem Wielkim Zasługi z Gwiazdą i Wstęgą RFN. Współprzewodniczący Forum Polsko-Niemieckiego. Stały komentator „Rzeczpospolitej”.

e-mail: reiter@csm.org.pl

Antoni PODOLSKI – dyrektor programowy

Absolwent wydziału historii Uniwersytetu Warszawskiego. 1991–1996 – w Urzędzie Ochrony Państwa. 1996–1999 – Sekretarz Programu dla Zagranicy Polskiego Radia. 1997–1999 – stypendysta NATO. 1999–2001 – podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. 2000–2001 – Współprzewodniczący Komisji Współpracy Transgranicznej (polsko-rosyjskiej, polsko-litewskiej, polsko-białoruskiej, polsko-ukraińskiej). Autor szeregu artykułów na temat bezpieczeństwa narodowego, polityki zagranicznej, integracji europejskiej, problematyki rosyjskiej oraz służb specjalnych w dziennikach „Gazeta Wyborcza”, „Życie”, „Rzeczpospolita”, w tygodniku „Gość Niedzielny” i w kwartalniku „Polska w Europie”.

e-mail: podolski@csm.org.pl

Joanna SIELSKA – wicedyrektor ds. administracyjnych

Magister filologii germańskiej (studia na Uniwersytecie Wrocławskim). W latach 1993–1995 pracownik biura ds. mniejszości narodowych w Ministerstwie Kultury i Sztuki. Absolwentka podyplomowych studiów w zakresie zarządzania potencjałem społecznym i doradztwa personalnego. Studentka Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej w Warszawie.

e-mail: sielska@csm.org.pl

Małgorzata CHUDZYŃSKA – sekretariat

Magister filologii rosyjskiej (studia na Uniwersytecie Warszawskim).

e-mail: info@csm.org.pl

Janusz ONYSZKIEWICZ

Doktor matematyki. Doktor honoris causa Uniwersytetu w Leeds (Anglia). Od 1959 roku – pracownik naukowy (Instytut Maszyn Matematycznych PAN, Wydział Matematyki UW). Aktywny uczestnik demonstracji o wolność słowa i wolność nauki. Jeden z założycieli „Solidarności” w regionie Mazowsze, członek Prezydium i rzecznik prasowy Regionu Mazowsze NSZZ „Solidarność”. 1981–1989 członek prezydium Krajowego Komitetu NSZZ „Solidarność” i rzecznik prasowy „Solidarności”. W stanie wojennym aresztowany. Rzecznik prasowy podziemnego Tymczasowego Komitetu Koordynacyjnego „Solidarności”. 1989 – uczestnik negocjacji „Okrągłego Stołu”. 1990–1992 – wiceminister obrony narodowej. 1991–1993 – przewodniczący delegacji polskiego parlamentu do Zgromadzenia Północnoatlantyckiego. 1991–1994 – członek Rady Dyrektorów Instytutu Studiów Bezpieczeństwa Wschód-Zachód (Nowy Jork). 1992 – sekretarz stanu, kierownik MON. 1992–1993 – minister obrony narodowej. W latach 1989–2001 – poseł na Sejm z regionu przemyskiego. Wiceprzewodniczący sejmowej Komisji Obrony Narodowej oraz członek Komisji Spraw Zagranicznych. 1994–1997 – prezes Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego. W latach 1997–2000 – minister obrony narodowej. Wiceprzewodniczący Parlamentu Europejskiego.

e-mail: onyszkiewicz@csm.org.pl

Tomasz PASZEWSKI

Absolwent Instytutu Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego.

e-mail: paszewski@csm.org.pl

Tomasz DĄBROWSKI

Absolwent filologii germańskiej i prawa Uniwersytetu Gdańskiego. W latach 1997–1998 stypendysta Fundacja Konrada Adenauera na Christian-Albrecht-Universität w Kilonii. W latach 1999–2002 pracownik Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Międzyregionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego. 2001–2002 stażysta w niemieckim Ministerstwie Spraw Zagranicznych w Berlinie w ramach Programu Stypendialnego Fundacji im. Roberta Boscha dla młodych kadr kierowniczych z krajów Europy Środkowej i Wschodniej.

e-mail: dabrowski@csm.org.pl

Wojciech BORODZICZ-SMOLIŃSKI

Absolwent Centrum Europejskiego Uniwersytetu Warszawskiego.

e-mail: borodzicz@csm.org.pl

Małgorzata HACUŚ

Absolwentka Instytutu Lingwistyki Stosowanej na Uniwersytecie Warszawskim oraz dwuletniego programu „Europejska Kultura i Gospodarka” na Uniwersytecie Ruhry w Bochum. W latach 1999–2000 stypendystka DAAD na Uniwersytecie Ruhry w Bochum.

e-mail: hacus@csm.org.pl

Maria WĄGROWSKA

Współpracownik CSM; Wiceprezes Stowarzyszenia Euro-Atlantyckiego; poprzednio redaktor naczelny tygodnika „Polska Zbrojna” i wicedyrektor Domu Wydawniczego „Bellona”; autor wielu publikacji o NATO, siłach zbrojnych, polityce zagranicznej i bezpieczeństwa oraz integracji europejskiej w dziennikach „Rzeczpospolita” i „Życie”; absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego.

e-mail: wagrowska@csm.org.pl

Piotr ZALEWSKI

Absolwent Uniwersytetu Columbia (licencjat, r. 2000), Uniwersytetu Jagiellońskiego (magister etnologii, r. 2002), Uniwersytetu Exeter (magister europeistyki, r. 2003) oraz Kolegium Europejskiego (magister europejskich specjalistycznych studiów interdyscyplinarnych – polityka i administracja, r. 2004). W roku 2003 specjalista ds. europejskich przy Sekretariacie Rady Legislacyjnej i doradca zastępcy delegata rządu RP do Konwentu Europejskiego

e-mail: zalewski@csm.org.pl

VIII. Współpracownicy CSM

Klaus BACHMANN

Ur. 1963 w Bruchsal (Badenia) w Niemczech, studiował historię, historię Europy Wschodniej, nauki polityczne i języki słowiańskie w Heidelbergu, Wiedniu, Krakowie i Warszawie. Od 1989 roku korespondent zagraniczny w Warszawie i od 1992 również na Ukrainie, na Białorusi i Litwie dla różnych niemieckich, austriackich i szwajcarskich dzienników (m.in. „Stuttgarter Zeitung”, „Frankfurter Rundschau”, „Tagesspiegel”). Od 2001 r. korespondent w Brukseli tych samych gazet. Autor kilku książek o stosunkach polsko-niemieckich, polsko-ukraińskich i o integracji Polski z UE, wydanych w Polsce, Austrii i Niemczech.

Jerzy KRANZ

Dr hab., naukowiec i dyplomata. Absolwent Wydziału Prawa Uniwersytetu Poznańskiego (1966–1970). Pracownik Instytutu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk (1975–1990). Radca, a następnie radca – minister pełnomocny Ambasady RP w Niemczech (1991–1995). W latach 1995–1998 zastępca dyrektora Centrum Stosunków Międzynarodowych. Dyrektor Departamentu Spraw Prawnych i Konsularnych, a następnie podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych (1998–2001). W latach 2001–2002 ambasador RP w Niemczech. Stypendysta Alexander von Humboldt – Stiftung. Autor publikacji z dziedziny prawa międzynarodowego i stosunków międzynarodowych.

Olaf OSICA

Politolog – doktorant na wydziale nauk politycznych i społecznych w Europejskim Instytucie Uniwersyteckim we Florencji (Włochy). 1998–2002 analityk i koordynator projektu „Partnerstwo Transatlantyczne a interesy Polski” w Centrum Stosunków Międzynarodowych w Warszawie. Ukończył stosunki międzynarodowe na Uniwersytecie Warszawskim. W latach 1997–1998 stypendysta „Gemeinschaft zur Foerderung der polnischen Studierenden in Deutschland“ (GFPS) na uniwersytecie Jana Gutenberga w Moguncji. Autor analiz i artykułów na temat polskiej i europejskiej polityki bezpieczeństwa, stosunków transatlantycznych, oraz polityki zagranicznej Niemiec. Publikuje w „Tygodniku Powszechnym” i „Rzeczpospolitej”.

e-mail: olaf.osica@iue.it

Marcin ZABOROWSKI

Magister i doktor nauk politycznych Uniwersytetu Birmingham. W 1995 roku asystent podsekretarza stanu w Ministerstwie Przekształceń Własnościowych. 2000–2001 – wykładowca w Centrum Studiów nad Rosją i Europą Wschodnią Uniwersytetu Birmingham, 2001 – pracownik naukowy Instytutu Studiów nad Niemcami Uniwersytetu Birmingham. W latach 2000–2002 stypendysta NATO pracujący nad projektem „Stosunki transatlantyczne w polskiej polityce zagranicznej i bezpieczeństwa”. Od 2002 wykładowca Uniwersytetu Aston w Birmingham. Autor licznych publikacji, m.in. na temat transformacji i problemów polityki zagranicznej państw Europy Środkowo-Wschodniej.

e-mail: marcin.zaborowski@btconnect.com

Krystyna IGLICKA

Ekonomista i demograf społeczny, profesor w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania im. L. Koźmińskiego. Ekspert rządu polskiego ds. polityki migracyjnej. Była wykładowcą na kilku amerykańskich i europejskich uniwersytetach. W latach 1999–2000 stypendystka Fulbrighta na University of Pennsylvania. W latach 1996–1999 koordynator Polish Migration Project w School of Slavonic and East European Studies, University College

London. Współredaktor m.in. książek: *The Challenge of East-West Migration for Poland* (wraz z Keith Sword), Macmillan, London-New York 1999 oraz *From Homogeneity to Multiculturalism: Minorities Old and New in Poland* (wraz z F.E.I. Hamilton), UCL Press, London 2000. Autorka monografii *Poland's Post-War Dynamic of Migration*, Ashgate, Aldershot 2001. Opublikowała przeszło 20 artykułów o tematyce migracyjnej w czasopiśmie naukowych w Polsce, USA i Wielkiej Brytanii.

e-mail: iglicka@csm.org.pl

Bartłomiej NOWAK

Politolog, absolwent Uniwersytetu Śląskiego. Doktorant Kolegium Ekonomiczno-Społecznego Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, absolwent europejskich szkół zarządzania w Amsterdamie i Barcelonie oraz Szkoły Lobbyingu Europejskiego. W latach 2003–2004 w Centrum Stosunków Międzynarodowych zajmował się reformą i rozszerzeniem UE, obecnie w Parlamencie Europejskim jest asystentem Wiceprzewodniczącego. W latach 2002–2003 doradzał delegatom polskiego parlamentu do Konwentu ds. Przyszłości Europy. Był delegatem Polski do Europejskiego Konwentu Młodych w Brukseli, członkiem Rady Programowej Inicjatywy TAK w Referendum oraz Narodowej Rady Integracji Europejskiej. Pracował w OBWE w Kosowie przy organizacji wyborów parlamentarnych w 2001 r. Wcześniej Prezydent Europejskiego Forum Studentów AEGEE w Katowicach.

e-mail: jaonyszkiewicz-assistant@europarl.eu.int

IX. Główni sponsorzy CSM:

Fundacja Forda

Fundacja im. Stefana Batorego

Fundacja Konrada Adenauera w Polsce

Fundacja im. Roberta Boscha

German Marshall Fund of the United States

Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej

Ambasada Brytyjska w Warszawie

PAUCI

Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP

Ministerstwo Obrony RP

WestLB Poland S.A.